УДК 33.009.12(477):658
JEL 01

В.А. Єрмоленко, канд. екон. наук, доц.
м. Черкаси

РОЛЬ ЧАСУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

Обґрунтовується необхідність дослідження економічного розвитку країни в просторі часу, оскільки, щоб бути конкурентоспроможним потрібно діяти випереджаючи час, то цей час потрібно досліджувати.

Ключові слова: *минулий час; майбутній час; конвенційні та трансцендентні потреби; ентропія; конкуренція; пріоритети.*

Постановка проблеми. Час є вмістилищем життя людини, яке складається з минулого та майбутнього часу і часу як миті в їх тісному взаємозв'язку та взаємозалежності. В кожній миті свого життя людина, народ, людство вимушені вирішувати складні проблеми. Першочерговим повинен бути контекст Вічності. Головною проблемою для людини завжди була націленість на вирішення внутрішніх проблем – самопізнання, самоусвідомлення, самоствердження або націленість на вертикаль.

Аналіз останніх публікацій. Проблема часу і його значенню присвячено багато досліджень не тільки вчених економістів, а й мислителів: Сократ, Аристотель, І. Кант, Г. Гегель, А. Сміт, К. Маркс, Ф. Енгельс, Л. Мізес, І. Пригожин, І. Стенгерс А. Мостапенко, В. Ільїн, І. Буян, Е. Лібанова, В. Базилевич, В. Геєць та багато інших, оскільки час безпосереднім чином входить в саме поняття людини, її життя та розвиток, а також практично має вирішальне значення в конкурентній боротьбі.

Невирішені частини проблеми. Водночас, в аналізі ролі часу є більше питань, ніж відповідей. Наприклад, потенціал залучення і минулого часу, і майбутнього залежить від віку, а також, як конкретна людина в життєвому часі повинна змінювати пріоритети, так і кожен народу повинен їх змінювати. Якщо взяти запозичений з медицини термін "шокова терапія", то відомо, що ліки і отрута формуються в одному джерелі. Проблема у дозуванні. Лікарям відомо, на кого ці ліки будуть діяти убивчо, яка їжа несумісна з цими ліками, час і термін їх прийому. Для якого етапу розвитку ця терапія підходить. Нічого з сказаного не було досліджено, принаймні, для України. В умовах обмеження природних ресурсів, які сформовані минулим часом, зрозуміла позиція і рекомендації міжнародного валютного фонду (МВФ), які направлені на їх ефективне використання. Але негативним наслідком виконання цих рекомендацій є не ефективне використання енергії людей, руйнування

творчого потенціалу українців і, відповідно, під загрозу ставиться майбутнє нашого народу.

Метою статті є аналіз впливу минулого та майбутнього часу на конкурентоспроможність національної економіки.

Результати дослідження. Завдяки індивідуально-неповторній системі світосприйняття людина здатна відчувати майбутнє і отримувати нову енергію. У неї з'являється величезна енергія від азарту першопрохідця. При досягненні "критичної маси" таких людей виникає синергетичний ефект, який в подальшому веде до конкурентних переваг.

На рівні Абсолюту відбувається вільне змагання, через яке проходить взаємозбагачення його учасників. Специфіка цього змагання полягає в тому, що в даному випадку відсутні або грають незначну роль і зовнішні спонукання, і зовнішні обмеження. Невідоме для людини безмежне як і Всесвіт. Не кожен відважиться увійти в це специфічне своєю крайністю середовище. Плоди цього рівня діяльності нарекли такими, що несуть світло і вони формально всім доступні "за потребами". Тому на цьому рівні свою особисту поразку чи невдачу вже не можна виправдати браком людей, часу, ресурсів, грошей, несприятливими обставинами.

Людину сама природа примушує жити в умовах жорстких зовнішніх обмежень, внаслідок чого виникає конкуренція і навіть війна за обмежені ресурси. Трагізм виникає і тоді, коли людина позбавлена природного стану у вигляді необхідності заробляти собі на життя.

При реалізації трансцендентних потреб людина переважно набирає свій універсальний, в основному творчий потенціал у вигляді новацій, які, як правило, тільки окремі люди відчувають, тоді як при задоволенні конвенційних потреб реальні плоди бачать практично всі, що часто і служить основою помилок у виборі пріоритетів подальшого поступу.

Наглядним прикладом хворобливої зацикленості на вирішенні повсякденних проблем і вибору помилкових пріоритетів може служити Спарта, де фізично немічних дітей скидали в прірву. Дійсно, в природі з самого започаткування цілком природним є процес вибраковування, який включає і вкрай жорстокий етап самоочищення. Існує в природі і вкрай жорстока система зовнішнього очищення, наприклад, у вигляді вовків як санітарів лісу. Але серед фізично немічних людей є і творчо обдаровані люди. Людська доброта, справедливість є не спекулятивними пустухами, а Максими, які червоною ниткою пронизують життя людини.

Зацикленість на вирішення повсякденних проблем і неотримання необхідного творчого живлення зіграло свою роль у зникненні Спарти, оскільки різні здібності людини в різний час мають різне значення. Значну роль зіграв факт браку мужності у виборі пріоритетів. Як свідчить А. Тойнбі: " ... у спартанському суспільстві було запроваджено суворий принцип рівності" [1,

с. 185]. Ідея рівності анти природна і тому руйнівна. Оскільки все в природі різне, в т. ч. і люди, то і природа вимагає різного.

Проблема вибору пріоритетів є вкрай складний процес, оскільки це, насамперед, пов'язано з мужністю дивитись "правді в очі" майбутнього, довіряти відчуттям і мати потужність для нав'язування "потрібного майбутнього" іншим. А це обов'язково несе в собі драматичний сегмент ущемлення людей. Враховуючи, що любий розвиток не обходиться без крайнощів і помилок, то нова організація "обміну речовин в суспільстві" або нові відносини обміну і споживання важко впроваджуються в життя.

Минулий час в діяльності людини складається із всього , що "дала" природа їй на рівні людського взагалі і все те, що "дали" предки людини на рівні природного включно з генетично-неповторним кодом. В минулий час входить все те, що "дало" суспільство людини включно з історично-генетичним кодом, яке вже з генетично-неповторним кодом створює неповторний синтез, а також те, що вона напрацювала на особисто-індивідуальному рівні у вигляді рефлексії, самоусвідомлення, самодіяльності тощо. Щоб залучити в коло своєї діяльності соціальне багатство потрібен достатній рівень розвитку людини. Оволодіння соціальним багатством можливе лише за умови його примноження.

З минулим часом також маємо питань більше, ніж відповідей. Минуле-дійсне-майбутнє складає єдине ціле і будь-яке його "роз'єднання", любий спектральний аналіз може дати лише відносний результат. Не здорова погоня за кон'юнктурною вигодою призводить до скривленого бачення реальності і, відповідно, до помилок у виборі пріоритетів.

Головна ж проблема полягає у складності і незрозумілості ролі майбутнього часу навіть у вирішенні повсякденних питань, для вирішення яких людина "втягує" певні рівні майбутнього часу. Часто буває так, що конкретній людині, етносу, державі конкуренти, вороги нав'язують не їхній майбутній час або вони самі зробили помилку у його виборі, який має свою неповторну ритміку, а також динаміку. Відповідно, ці суб'єкти стають жити не у своєму індивідуально-неповторному вимірі часу. Внаслідок цього відбувається своєрідна часова аритмія як окремої людини, так і держави, етносу, а також затухають власні потенційні "звуки жизни" (О. Пушкін), не входячи з власним призначенням у співзвучний резонанс. Не отримуючи необхідного синергетичного ефекту, людина не отримує також необхідної енергії і тому вимушена відставати від потреб свого власного реального часу та призначення. Втрачається природний механізм самозахисту. На примітивну радість своїх самозакоханих конкурентів, ворогів або "добродіїв" людина "вилітає" з своєї природної орбіти і попадає у віртуальний, уявний час, наркотизованим ілюзіями і іншими "кайфовими" сегментами середовища майбутнього часу, а там "втрачає" себе.

На думку А. Шопенгауера: "Тварина є втілене теперішнє, тому вона знає страх та надію по відношенню до очевидних предметів, що перебувають у теперішньому часі, отже, в дуже вузьких межах; тоді як людини притаманне бачення, яке охоплює все життя і навіть виходить за його межі" [2, с. 202-203]. Є думки, що і людина теж тотально знаходиться в негативному колі страху, в боротьбі за самозбереження, а її праця викликана виключно цим негативним, зовнішнім колом спонукань. І в них дійсно є сегмент правди, але ця правда або навмисно сфальсифікована, або просто помилкова, оскільки основне і другорядне поміняли місцями.

"Вихід за межі" може мати спрямованість "по горизонталі" і "по вертикалі". Визначальне значення у свій час на економічний розвиток і, відповідно, на нерівномірний розвиток країн та народів мали Великі географічні відкриття. Водночас, щоб подолати ці територіальні "горизонталі", потрібно мати певну "вертикаль" розвитку. Мандрівники в своїй більшості не керувалися вигодою, але їхні не утилітарні "виходи за межі" у вигляді географічних відкриттів стали основою домінування у економічній діяльності. Утилітарне намагання використати ці "виходи за межі" призвели і до колоніалізму. Сектор міжнародної торгівлі вивів спочатку Іспанію, а потім Нідерланди як "торгові держави" у світові лідери. В економічній думці стали домінувати меркантилісти.

Процес "виходу за межі" має не тільки техніко-технологічні сегменти, а й суто соціально-економічні, інституціональні. Людям, які "вийшли з межі" минулого рівня діяльності потрібні нові "соціальні правила гри". І вони своєю діяльністю їх встановлюють. Наприклад, до того часу як Нідерланди стали світовим лідером, в цій країні відбулася буржуазна революція в 1566-1579 рр.. Аналогічні революційні процеси проходили в Англії під час революції 1640-1660 рр.. . Кожна людина, країна і все людство є згусток минулого і майбутнього і не мають якоїсь лінійної чистоти. Тому і революції мали декілька сегментів. Нідерланди боролися також і за незалежність своїх північних провінцій від Іспанії. Революційні процеси у Англії супроводжувалися військовими діями між прибічниками англіканської і пуританської релігійних течій, а також мали етнічне забарвлення у вигляді протистоянь англійців, шотландців та ірландців. Певна етнічна неузгодженість зберігається до початку XXI ст. В 1789 р. розпочалася революція у Франції, яка стала самою драматичною.

Наступним етапом "виходу за межі" стала індустріалізація, яка довела свою перевагу за допомогою дослідників на ревні технічних винаходів і розробок, які вивели Великобританію у світові лідери. В економічній думці домінувати стала "класична економічна теорія" А. Сміта та Д. Рікардо. Сама назва книги А. Сміта: "Дослідження про природу і причини багатств народів" в контексті конфронтаційна, оскільки вказує на пріоритетність нової форми виробничої діяльності та її результатів.

Подальший етап "виходу за межі" пов'язаний з фундаментальними науковими відкриттями і швидкістю втілення їх у виробництво, а також в нові

продукти, основним з яких стала інформація. Економічний поступ сучасності ґрунтується переважно на нематеріально-речових факторах.

В кінці XX ст. фінансовий сектор виробництва перетворюється у домінуючий. Саме цей сектор переводить економіку у віртуальну шляхом накачки її штучними стимулами у вигляді фінансових інструментів. Це як допінг в спорті. Результати зростають за рахунок форсажного використання більш глибинних природних структур людини.

Відомо, що кейнсіанська модель економічного розвитку є інфляційною. Позитивна роль інфляції полягає в тому, що вона є одним з механізмів переоцінки цінностей та структурних змін виробництва на потребу часу. Але вона фактично стала штучним стимулом економічного зростання, а також маніпулювання. Використання штучних фінансових інструментів призвело до утворення "фінансової бульбашки", яка фактично стала раковою пухлиною. Валовий внутрішній продукт світу по купівельної спроможності перевищив 85 трлн дол, а об'єм фінансових операцій – 1000 трлн дол. За допомогою цієї "фінансової бульбашки" космополітичні фінансисти встановлюють своє світове панування.

Багатоманітність людської природи, прискорений розвиток, усвідомлення невиправданих втрат від інерційності, а також наростання глобальних проблем призвели до переходу від анти природної моністичної парадигми світосприйняття до плюралістичної. Дискусії науковців нагадують язичних богів Стародавньої Греції своєю відсутністю претензій на абсолютну істину. Людство знаходиться в стані необхідності "виходу за межі" у формі започаткування Нового Відродження.

Явно "занижена" оцінка А. Шопенгауером тварин. Наукові дослідження розкривають дуже непростий рослинний світ. По-перше, не тільки кожна рослинка та травинка індивідуально неповторні, а й навіть кожний листочок. По-друге, деякі спостереження підтверджують так званий "норов трав", який знайшов свій прояв у казках, міфах, що можливо і є започаткуванням "виходу за межі" на рівні рослинного світу, а також своєрідним зародком, внутрішньої незгоди із зовнішньою заданістю, є формою протесту, боротьби за своє внутрішнє інше, за своє майбутнє.

У вирішенні суто виробничо-технічних проблем інколи значну роль відіграють птахи, риби тощо. Достатньо, наприклад, подивитись на підводний човен. Стосовно "диких" тварин, то в природних умовах у них, на відміну від "приручених", відбувається оптимальне використання своєї кормової бази, а останню співвідносять навіть зі своєю чисельністю у майбутньому. "Там" все настільки досконало, що людина тільки зараз починає з великим подивом вбачати взірці самодостатності і, водночас, з гіркотою відчувати свою втрачену (можливо, гіркота вказує на те, що втрата ця не остаточна і не безповоротна) радість гармонії з світом, який її оточує, а також розуміти, що так званий цивілізаційний розвиток, який багато в чому створювався на іудо-

християнських ментальних підвалинах є ентропійним і веде у безвихідь. І поки що всі намагання призупинити цю спрямованість розвитку або дати якесь пояснення є поки що безуспішними.

У порівнянні з людиною у багатьох тварин спостерігається більш розвинене відчуття майбутнього часу у вигляді "випереджаючого віддзеркалення" (Б. Анохін, М. Берштейн), яке зафіксоване людиною переважно в негативному колі – у інстинкті самозбереження, особливо при різких змінах у вигляді природних катаклізмів, ніж у неї самої. Можливо це пов'язано якось з тим, що у тварини спрацьовує інстинкт спорідненості, який і детермінує більш природне, а значить "гуманніше" ставлення до природи і, відповідно, вони отримують таку справедливу "вдячність" від неї. Інтерпретації чи гіпотези можуть бути різними, але сам факт "випереджаючого віддзеркалення" не викликає заперечень.

Кожна людська діяльність несе в собі елементи "випереджаючого віддзеркалення", які є рівнями і масштабами людського розвитку і, відповідно, виробництва, що проявляється в конкурентоспроможності.

Відомо, що тваринам також притаманне таке явище, як альтруїзм, коли тварина "свідомо" "йде" на самопожертву або вони об'єднуються, щоб врятувати своє стадо. Що стосується захисту своїх нащадків, а це є самий вагомий факт наявності виходу за межі "втіленого теперішнього", то і в даному випадку тварини мають "звіриний" інстинкт, який, як свідчать факти відмови батьків від дітей, людина свою батьківську та материнську любов втрачає. Соціальні мотиви у людини мусять йти "з низу", а не тільки на рівні держави, а також бути "вищими", "гуманнішими", "вагомішими", "життєздатними". Але, принаймні, не все так однозначно.

Однією з модифікацією поступовою втратою феномену "виходу за межі" "втіленого теперішнього" є демографічна поведінка людей у всіх розвинених країн, в яких відбувається депопуляція корінного населення. В багатьох країнах відбуваються ті ж самі тенденції зростанні тривалості життя при зменшенні народжуваності та приросту населення. Не всі причини з'ясовані цього самого складного феномену сучасності. Можливо у людини виникла така природна реакція на ті зміни, які несе в собі соціально-економічний розвиток з гіпертрофією штучного чи це є нова специфічна форма конкурентної боротьби в умовах домінування штучного або плата за спотворене минуле чи зраду свого майбутнього. На поверхні явищ саме суб'єктивне намагання багатьох людей "пожити в своє задоволення" в теперішньому часі, яке співзвучне гіпертрофованому домінуванню прибуткової форми господарювання як "втіленого теперішнього", є ваговим, а часто і вирішальним детермінантом демографічної поведінки людей у сучасних розвинених країнах. І ніякі штучні стимули та соціальні заохочення не в змозі виправити цю негативну тенденцію, компенсувати спотворену природну основу людини на цьому вкрай важливому рівні. Більш того, ці зовнішні стимули та соціальні заохочення своїми

негативними сторонами "входять" в більш глибокі природні та соціальні основи та сприяють вибору помилкових пріоритетів.

Творчість у сфері музики є проявом надлишкової енергії, формою "виходу за межі". Л. Бетховен стосовно ролі музики не тільки в суспільному, а й в особистому житті людини констатував: "Час має велику потребу в людях, чий дух достатньо могутній, щоб вичавити з людських душ дріб'язкового, своєкорисливого падлюку". Водночас, музика має і наркотичну складову. Свою деструктивну роль в цьому процесі грають засоби масової інформації, які є чиєюсь власністю і тому підконтрольні.

При аналізі часу виникає безліч питань в плані різних вісь координат. Цей час в своєму русі утворює реальну тканину часу Всесвіту, який має і своє минуле, а також і своє майбутнє. І як майбутній час Всесвіту впливає на його реальну мить і які механізми при цьому спрацьовують? Відомо, що небо, яке ми бачимо давно вже не є таким по різних своїх координатних даних. Не виключено, що і земна реальність, яку ми ніби то безпосередньо бачимо і намагаємося зрозуміти теж не є такою. І тільки заходячи в майбутнє і рухаючись на випередження можна досягнути реальність.

Вкрай важливим є суб'єктивний вимір буття. Як синтезується індивідуально-минуле з індивідуально-майбутнім в тканину індивідуально-дійсного життя, яка, в свою чергу, складає генетично-неповторну тканину, а також тканину суспільного життя? Як індивід може залучити своє майбутнє в реальну дійсність? Які механізми він використовує? Як все це переломлюється на рівні суспільного виміру часу?

Трагічний і водночас парадоксальний сегмент реального життя висловив Г. Гегель в тому плані, що Сова Мінерви вилітає в сутінках, коли всі, принаймні, вирішальні події вже відбулися. Оскільки люди різні, то існують і інші варіанти в плані того, що Г. Гегель в даному випадку можливо віддзеркалив переважно сегмент мудрості аналітиків, яка живиться минулим часом, що і є показником певного перекосу, певної зацикленості на минулому часі, тому, що вже відбулося, а не мудрості та енергії практиків у вигляді, наприклад, Наполеона І, який є втілення, за його словами, "світової душі", яка "сиділа на білому коні ...". "охоплювала весь світ і володарювала над ним". Цікавим і повчальним є оцінка видатного філософа-теоретика-аналітика Г. Гегеля видатного державного діяча, геніального полководця, патріота своєї країни Наполеона. І. Г. Гегель пише, що воістину дивовижне відчуття спозирати таку особу, яка знаходячись тут, в цьому місці ... [3, с. 255]. Поразку всесвітньо-історичної особи Наполеона І Г. Гегель сприйняв як всесвітньо-історичну трагедію: "Великі справи звершилися навколо нас. ... Жахлива драма бачити, як гине небувалий геній. Це саме ... [трагічне], що тільки буває. Вся маса посередності своєю абсолютною свинцевою вагою тисне тупо та неухильно, поки все високе не стане на одному рівні з цією масою або нижче її. І зворотний момент цілого,

причина могутності цієї маси, в силу якої вона, як хор, залишається на сцені останньою, на поверхні, в тому, що велика індивідуальність сама повинна надати їй право на це, приректи себе на загибель" [4, с. 343]. Трагізм таких людей виникає вже від іншого, у вигляді відриву від реального часу шляхом переоцінки власних сил.

В площині бізнесовій діяльності це явище є банкрутством. Подвижницька, альтруїстична діяльність вчених, митців, результати яких визнають вже за багато років після їхнього життя, має зовсім іншу природу, інше спонукання. Вони не є банкрутами з погляду Вічності, хоча багато їхніх сучасників сприймають таких людей як невдах, які особисто програли на життєвій ниви або збанкрутілі. Нащадки ж, навпаки, вважають їх ідеалом, прикладом для життя, оскільки вони обезсмертили себе.

Науковий підхід передбачає аналіз як позитивних, так і негативних наслідків залучення майбутнього часу в дійсність, щоб вже потім давати конкретні пропозиції. Якщо людина або суспільство може протринькати, "проїдати" минулий час у вигляді природних та суспільного багатств, то це проявиться на конкурентоспроможності країни. Водночас, людина в кожну миттєвість свого життя вимушена діяти однозначно, нібито з висоти абсолютної істини, з погляду Вічності. Ця суперечність між відносним розумінням проблем і вимушеною однозначністю практичної дії є основною суперечністю людського буття, яка примушує людину саму себе сприймати відносною з погляду Вічності. А це означає, що всі ці людські "відносності" є субстрат Вічності. Правда, при цьому залишаючи відносність у вигляді залишковості, яка здатна дрейфувати у засіб, що і дає можливість використовувати іншу людину або навіть самого себе як засіб.

Тому у людини, з одного боку, виробилось (можливо це закладено природою, а людина "розтринькує" і цей дар природи) вкрай негативне ставлення до таких явищ, як самогубство, оскільки кожна людина є "продуктом", не тільки своїх предків, генетична лінія яких розтягнулась на мільйони років в минулому, а й нащадків генетична лінія яких протягнеться у безкінечність. В наш час до цього добавилась можливість під виглядом "раціонального" використання своїх органів їх продавати, наприклад, нирки або здачі себе "на прокат". Щось схоже є і в експлуатації людей. А перед цим відбувалася експлуатація природних ресурсів, "приручення" і використання тварин. Все, що людина робить по відношенню до тварин, потім через поки що незрозумілі опосередкування повертаються на саму людину. Наприклад, штучне запліднення. Не виключено, що з часом буде наладжений виробничий потік клонування, наприклад, задля використання їхніх органів для заміни хворих органів у людини. "Економізація" органів людини шляхом перетворення їх в товар також є формою "виходу за межі", яка несе в собі нові ризики і загрози.

Людина є і соціальною істотою, тобто вона є носієм всього того, що їй дало суспільство з відповідною надією, що все це, як естафетну паличку, вона передасть іншим. Якщо ж людина "бере" від суспільства щось, то в контексті вона має і певний обов'язок віддати йому свій "борг", відповідно, з певним збільшенням та покращенням.

Висновки. Рівень та масштаби залучення минулого часу у конкурентне середовище залежить від рівня розвитку людини, інформаційного забезпечення в дослідженні природи і відбувається переважно у матеріально-речовій формі за допомогою адекватних засобів. Рівень розвитку людини залежить переважно від рівня опанування майбутнім часом, залучення якого має опору в рівні та масштабах залучення минулого часу. Якщо у минулому часі значну роль грають інтелектуально-фізіологічні основи людини в інтелектуально-інформаційно-матеріально-речовій формі, то в залученні майбутнього часу визначальну роль грають духовно-психологічно-інтелектуальні. Засоби залучення майбутнього часу: віра, довіра (без них неможливі гроші і фінансовий сектор економіки, взагалі неможливе суспільне утворення), мрії, надії, казки, легенди, тощо, які проявляються у людський активності. Вимагають подальшого дослідження позитивні і негативні наслідки залучення минулого та майбутнього часу за допомогою фінансових засобів, у вигляді нав'язування не природних їх вимірів, а також індивідуальний і соціальний час, співвідношення минулого і майбутнього часу у миттєвих переломленнях.

Література

1. Тойнбі, Арнольд Дослідження історії Том I : [монографія] . / А. Тойнбі; Пер. з англ. В. Шовкуна. – К.: Основи, 1995. – 614с.

2. Шопенгауэр, А. К учению о страданиях мира. с. 197-211. Афоризмы и Максимы: [монографія] / А. Шопенгауэр. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1990.-с.312

3. Гегель Г. В. Ф. Письмо Нитхаммеру 6 октября 1806г.: Работы разных лет в 2-х томах. – Т. 2.: [монографія] / Г. В. Ф. Гегель -М.: Мысль, 1971. с. 254-255.

4. Гегель Г. В. Ф. Письмо Нитхаммеру 29 апреля 1814г.: Работы разных лет в 2-х томах. – Т. 2.: [монографія] / Г. В. Ф. Гегель М.: Мысль, 1971. с. 342-343.

References

1. Toynbee, Arnold Research history. Volume 1 Per. from English. B. Shovkuna. – Kyiv: Osnovy, 1995. – 614p.

2. Schopenhauer K Scientists at the world suffer pp. 197-211. // Aphorisms and Maksyms.- Lenyngrad : Lenyngrad University Publishing, 1990.-p.203

3. G.F.Gegel (1971) 'Works of Different Years' – Moscow: Mysl'. – pp. 254-255.

4. G.F.Gegel (1971) 'Works of Different Years' – Moscow: Mysl'. – pp. 342-343.

В.А. Ермоленко, канд. экон. наук, доц.,
г. Черкассы

РОЛЬ ВРЕМЕНИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ

Обосновывается необходимость исследования экономического развития страны в пространстве времени, поскольку, для того, чтобы быть конкурентоспособным необходимо действовать на опережение времени, то это время необходимо исследовать.

Ключевые слова: *прошлое время; настоящее время; конвенционные и трансцендентные потребности; энтропия; конкуренция; приоритеты.*

V. Yermolenko, Ph.D., Associate Professor
Cherkasy

THE ROLE OF TIME IN PROVIDING COMPETITIVE ADVANTAGES

Substantiates need to study economic development in space time because to be competitive one needs to act ahead time and the time needs to be investigated.

Everything that happens in the world, takes place in time and space in the context of eternity. The main problem of humans has always been focused on solving domestic, absolute problems and realization of transcendental needs. It is at this level people gaining universal potential that determines the "going beyond" their own lives, choices and priorities faithful manifested in the vertical mobility of people within the country and the uneven development of the countries and people.

The level and extent of involvement of the past depends on the level of human development, information in the study of nature and occurs mainly in material.

The overall human development determined the level and scale of future mastery over time, the inclusion of which in a human activity has support in bringing the past. Only through individual and unique system worldview person feels intuitively future and past time creates a unique synthesis of time, which has its own unique rhythm and dynamics.

Requires further study the positive and negative effects of bringing the past and future tense using financial means in the form of privatization and not imposing their natural dimensions.

Keywords: *the past and the future; conventional and transcendental needs; entropy; competition, priority.*